

Kansenkaart vrijetijdseconomie Noord-Drenthe

Noordenveld, Tynaarlo en
Aa & Hunze

*Inspiratiedocument voor Nij Begun
September 2025*

PUUR EN EERLIJK

KAAS PROEFLOKAAL

...NIEUW...
PROEF & BELEEF
(NU ONZE)
VIDEO
RONDELEIDING
INCLUSIEF PROEVEN EN
EEN KOFFIE THEE
BINNEN VERKOOPBAAR

KAASLUST

★ ★ ★
1823

Voorwoord

Noord-Drenthe, ten zuiden van de stad Groningen, is een bijzonder gebied waar natuur, cultuur en karaktervolle dorpen samenkomen. Tegelijkertijd spelen er opgaven zoals vergrijzing en een afnemend voorzieningenniveau in de dorpen. De **vrijtijdseconomie** biedt kansen om bij te dragen aan oplossingen voor deze opgaven en aan behoud en versterking van de brede welvaart voor inwoners.

Dit vraagt om **gerichte keuzes en regie** op een toekomstbestendige ontwikkeling van de vrijetijdseconomie. Het rijksprogramma Nij Begun, gericht op Groningen en Noord-Drenthe, biedt een unieke kans om die regie kracht bij te zetten en de sector een passende impuls te geven. In dat kader is deze kansenkaart opgesteld, in opdracht van Recreatieschap Drenthe.

Deze kaart is bedoeld om te inspireren, om te komen tot een sterker vrijetijds-ecosysteem. De gedachte is eenvoudig: nieuw, **iconisch aanbod** dat past bij de regio geeft een impuls, brengt levendigheid, versterkt de vraag naar onderscheidende logiesconcepten en verlengt de verblijfsduur. Dat is goed voor de economie, draagt bij aan de leefbaarheid en vergroot het draagvlak voor natuur en erfgoed. Het effect moet zijn dat volgende generaties inwoners zeggen: 'Wat goed dat deze plannen toen zijn bedacht en gerealiseerd.'

De kaart zet in op **gebiedsontwikkelingen en publiek-private projecten** die met elkaar samenhangen. Dat vraagt om overheidssturing, gerichte investeringen en samenwerking met marktpartijen. Parkstad Limburg liet eerder zien hoe krachtig zo'n aanpak kan zijn.

Deze kaart is nadrukkelijk geen vaststaand plan of eindoplossing. Ze biedt denkrichtingen en handvatten om te prikkelen, het gesprek te starten en partijen te verbinden. We bouwen voort op wat er is – met het vizier op 2056. De beoogde insteek is dat Noord-Drenthe de vrijetijdseconomie versterkt en daarin nauw samenwerkt met Groningen. De Noord-Drentse vrijetijdseconomie kan daarin fungeren als **katalysator** voor de ontwikkeling van de sector in de brede regio.

Heeft u ideeën of plannen? Neem dan contact op met de gemeente Noordenveld, Tynaarlo of Aa en Hunze.

Dick Dijkstra
Directeur Recreatieschap Drenthe

Managementsamenvatting

Het rijksprogramma Nij Begun markeert een nieuwe ontwikkelfase voor Groningen en Noord-Drenthe. In dat kader zet deze kanskaart in op het versterken van de vrijetijdseconomie in Noord-Drenthe, in samenwerking met Groningen. De focus ligt op iconisch (dag) aanbod, om te bouwen aan een vrijetijds-ecosysteem dat bijdraagt aan versterking van de logiesector en vergroting van de verblijfsduur.

De unieke kwaliteiten en maatschappelijke opgaven van de regio vragen om regie op deze ontwikkeling van de vrijetijdseconomie. De kanskaart biedt prikkelende denkrichtingen, geen blauwdruk. Het vormt een startpunt voor dialoog, samenwerking en nieuwe initiatieven richting 2056. Centraal staan vier kansgebieden en twee overkoepelende thema's:

1. Pionieren op het veen

In het veenkoloniaal gebied wordt gedacht aan herstel van de toeristische verbinding tussen Drenthe en Groningen, zoals via de museumspoorlijn Stadskanaal–Veendam en aan een themapark dat het karakter van het gebied op een laagdrempelige manier kan overbrengen op de familie- en gezinsmarkt.

2. Natuurlongen

Voor de Onlanden en het Leekstermeer wordt gedacht aan een iconische natuurbeleving op en rond het water, waarbij wandelen en fietsen gecombineerd kunnen worden met landschappelijke verrassingselementen. In het gebied van de Drentsche Aa en de Hondsrug ligt een kans om een groen-blauwe verbinding te maken tussen stad en natuur en mogelijkheden voor intensieve beleving van natuur en landschap rond het Zuidlaardermeer.

3. Leisure in de metropool

De zuidelijke stadsrand bij Groningen, rondom Ter Borch en de A7/N7, wordt verkend als gebied voor leisure en evenementen. Ook de gebieden rond het Paterswoldsemeer en Hoorse Meer kunnen worden doorontwikkeld (waterfront ontwikkeling), passend bij de eigen kenmerkende stijl van de meren.

4. Verhalend es- en veenlandschap

In het es- en veengebied in het westelijk deel van de regio liggen kansen om de beleving van UNESCO Werelderfgoed Veenhuizen te vergroten, bijvoorbeeld via functietoevoeging aan erfpachtgronden. En door creatie van verhalen die raken en die jaarrond beleefd worden.

Overkoepelende kansen

Tot slot zijn er twee kansen die meerdere gebieden verbinden. Enerzijds het vergroten van de waterrecreatie- en landschapsbeleving rond karaktervolle meren. Anderzijds het ontwikkelen van logiesconcepten die het verhaal van de regio vertellen — over bijvoorbeeld veen, prehistorie en landbouw om zo unieke verblijfsbelevingen te creëren.

Inhoudsopgave

01	Vrijetijdseconomie	6
02	Bijdrage vrijetijdseconomie aan de regio	9
03	Uitdagingen en potenties Noord-Drenthe	10
04	Doel van deze kansenkaart	14
05	Kansenkaart	15
	5.1 Pionieren op het veen	19
	5.2 Natuurlongen	21
	5.2.a Onlanden met Leekstermeer	
	5.2.b Nationaal Park Drentse Aa & De Hondsrug UNESCO Global Geopark	
	5.3 Leisure in de metropool	27
	5.3.a Zuidelijke Stadsrand bij de A7/N7	
	5.3.b Hoornse en Paterswoldse Meer	
	5.4 Verhalend es- en veenlandschap	31
	5.5 Overall kansen	34
	5.5.a Meren met karakter	
	5.5.b Pionierende logies-accommodaties met een verhaal	
06	Hoe gaan we de kansen verzilveren?	38
	Bijlage 1. Kenmerkende vrijetijdseconomie Noord-Drenthe	40
	Bijlage 2. Voorbeelden gebiedsstrategie vrijetijdseconomie	41
	Bijlage 3. Wat zijn leisure leefstijlen?	42

01

Vrijetijdseconomie Vlieg wiel voor vitale gemeenschappen

Inleiding

Deze kansenskaart is ontwikkeld in het kader van Nij Begun – de investeringsagenda van de rijksoverheid voor Groningen en Noord-Drenthe, met het vizier op 2056. Nij Begun richt zich op herstel na de aardbevingsschade, sociaal welzijn en economische ontwikkeling, met de vrijetijdseconomie als een van de vijf sleutelthema's. De vrijetijdssector creëert banen, vergroot de aantrekkelijkheid van dorpen en landschappen en draagt bij aan een leefomgeving waar mensen willen wonen, werken en recreëren.

Deze kansenskaart voor Noord-Drenthe helpt dat perspectief concreet te maken en wijst de weg naar een krachtige vrijetijdssector die bijdraagt aan brede welvaart – ook over de provinciegrens heen, in Groningen.

Twee kernvragen, twee richtinggevende antwoorden:

1 Hoe kan de vrijetijdseconomie in Noord-Drenthe (Noordenveld, Tynaarlo en Aa & Hunze) bijdragen aan urgente opgaven zoals vergrijzing, het verdwijnen van voorzieningen en afnemende sociale samenhang?

Door de vrijetijdssector gericht door te ontwikkelen tot een motor voor brede welvaart. Vrijetijdseconomie die niet alleen bezoekers trekt, maar ook bijdraagt aan vitale dorpen, sterke gemeenschappen, levendige voorzieningen, beleefbare natuur, herkenbaar erfgoed en een aantrekkelijk vestigingsklimaat.

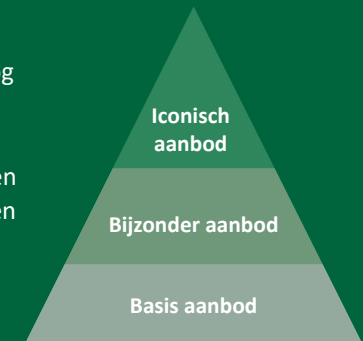

2 Hoe zorgen we ervoor dat vrijetijdsontwikkeling in Noord-Drenthe ook een impuls geeft aan de provincie Groningen?

Door van Noord-Drenthe een echte bestemming te maken: een plek met een eigen karakter, een uniek aanbod en blijvende aantrekkingskracht – waar mensen niet alleen doorheen reizen, maar bewust naartoe komen en willen blijven. En bezoekers laten zich niet beperken door provinciegrenzen; een sterk vrijetijdsprofiel in Noord-Drenthe straalt uit naar omliggende gebieden. Daarmee kan Noord-Drenthe katalysator zijn voor het realiseren van een Gronings-Noord-Drentse ambitie voor de vrijetijdseconomie.

Meerwaarde voor toekomstige generaties

Deze kansenkaart richt zich op vrijetijdsaanbod dat de regio nog meer kleur op de wangen geeft: iconisch aanbod. Iconen zijn bijzondere plekken of activiteiten die mensen speciaal laten komen als bezoekmotief – ze maken een gebied aantrekkelijk en onvergetelijk.

In lijn met de ambities van Nij Begun bevat dit document kansen die:

- Uitnodigen tot een bezoek aan Noord-Drenthe. De kansenkaart zet in op iconen die als sterke reason to travel* fungeren. Dit leidt tot vele spin-off effecten;
- Een positieve impact hebben op de brede welvaart van Noord-Drenthe en een sterke verbinding met provincie Groningen hebben;
- Een tijdshorizon van 30 jaar hebben. Stip op de horizon is het jaar 2056;
- Gericht zijn op de vrijetijdsbesteding van de grote thuismarkt van eigen inwoners in de regio (450.000 mensen), dagjesmensen van verder weg (tot circa 60 reisminuten wonen ruim 2 miljoen mensen) en bezoekers die de regio bezoeken voor een korte break of vakantie.

Het effect van het realiseren van de kansen moet zijn dat de volgende generaties inwoners zeggen: 'wat goed dat deze plannen bedacht en gerealiseerd zijn'.

* "Reason to travel" verwijst naar de concrete aanleiding, motivatie of aantrekkingskracht die mensen ertoe aanzet om een bepaalde bestemming te bezoeken.

Inspiratie voor de kansenkaart:

Parkstad, een beproefde aanpak

Wat we in Noord-Drenthe graag samen met Groningen willen realiseren, is een aanpak op maat, die de aantrekkelijkheid van het gebied versterkt en op peil houdt, voor zowel inwoners als bezoekers. De vrijetijdsontwikkeling van Parkstad toont aan dat een **langetermijnvisie, gerichte overheidssturing, gerichte investeringen, actieve acquisitie en samenwerking met de markt** daadwerkelijk kunnen leiden tot sociaaleconomische vrijetijdsontwikkeling. Zie bijlage 2 voor meer voorbeelden van succesvol ontwikkelde vrijetijdsgebieden.

Parkstad, in Zuid-Limburg, laat zien hoe de vrijetijdseconomie een regio ingrijpend kan transformeren. Na de **mijnsluiting** kreeg de regio in de jaren '90 nieuw perspectief dankzij doelgerichte publieke investeringen en acquisitie. Er werd ingezet op zowel stedelijke iconen zoals **SnowWorld, Pinkpop, GaiaZOO en Mondo Verde**, als op een groen spoor met **natuur** en **erfgoed**, waaronder kastelen en landgoederen.

Dit leidde tot de opbouw van een **vrijetijdsecosysteem** waarin logiesaccommodaties zich vestigden, bezoekers langer bleven en hun bestedingen toenamen. De verbindende 'Leisure Ring' vormde het fundament voor duurzame gebiedsontwikkeling.

De resultaten onderstrepen het succes: jaarlijks 1 miljard euro toeristische omzet, 20.000 directe banen, een stijgende verblijfsduur en bestedingen, internationale erkenning en een hoge waardering onder inwoners.

Gebiedsstrategie Parkstad met leisure ring,
stedelijke en groene escapes

02

Bijdrage vrijetijdseconomie aan de regio

De vrijetijdseconomie is een aanjager van brede welvaart in Noord-Drenthe en Groningen. Het draagt bij aan een regio waar het prettig wonen en recreëren is, dankzij een rijk vrijetijdsaanbod, topnatuur en een eigen identiteit.

De sector draagt bij aan:

- **People** - De sector zorgt voor banen, bevordert gezondheid en versterkt het gemeenschapsgevoel. Denk aan werk voor inwoners, ondersteuning van ondernemers, en betrokkenheid via evenementen, vrijwilligerswerk en sociale initiatieven.
- **Planet** - Beleving stimuleert bescherming. Door samenwerking met terreinbeheerders, spreiding van bezoekers en het bieden van een alternatief voor verstorende ruimtelijke ontwikkelingen (zoals bedrijventerreinen of industrie) draagt de sector bij aan behoud van natuur, landschap en erfgoed.
- **Profit** - De vrijetijdseconomie zorgt voor bestedingen in horeca, cultuur, detailhandel en logies. Daarmee versterkt ze het vestigingsklimaat en de economische veerkracht van de regio.

Tegelijkertijd staat Noord-Drenthe voor strategische opgaven en zijn er potenties die benut kunnen worden. In het volgende hoofdstuk gaan we hier dieper op in.

03

Uitdagingen en potenties Noord- Drenthe

Een uitdaging is dat de gemeenschapsstructuur de komende 30 jaar verandert...

- **Voorzieningen en talent verdwijnen uit het landelijk gebied**
Door dubbele vergrijzing (vergrijzing én ontgroening) verandert de bevolkingssamenstelling in grote delen van het landelijk gebied in Noord-Drenthe. Op veel plekken verschraken daardoor de (dagelijkse en niet-dagelijkse) voorzieningen en OV-verbindingen. Het is belangrijk dat de beroepsbevolking, talent en voorzieningen wel behouden blijven in Noord-Drenthe.
- **Verandering van landbouw vraagt om aandacht voor sociale cohesie**
Landbouw vormt samen met vrijetijd en natuur de dragers van het landelijk gebied. Door de landbouwtransitie verandert de economische structuur en agrarische keten. Huidige collectieven passen zich aan en er ontstaan nieuwe samenwerkingsvormen. Het is belangrijk dat er in deze verandering aandacht is voor sociale cohesie, interactie tussen mensen, hulp, een veerkrachtig verenigingsleven (ook voor jeugd) en gezamenlijke activiteiten.

De uitdaging is om de vrijetijdssector vanuit een sterker regioprofiel te benutten als verbindende kracht in gebiedsontwikkeling

- **Meer samenhang, onderscheidend vermogen en iconen voor brede doelgroepen**

Noord-Drenthe kent een rijk en gevarieerd vrijetijdsaanbod: van UNESCO-werelderfgoed (de Koloniën van Weldadigheid), De Hondsrug UNESCO Global Geopark en Nationaal Park Drentsche Aa tot de hunebedden en de Zuidlaardermarkt. De regio ligt bovendien strategisch tussen culturele trekpleisters als Assen en de stad Groningen, met hun musea en bruisend uitgaansleven.

Maar om het bestaande potentieel van Noord-Drenthe beter te benutten, is meer nodig. Op dit moment is de beleefbaarheid van de regio nog te versnipperd. De losse kwaliteiten vormen nog te weinig een samenhangende en herkenbare ervaring met brede aantrekkingskracht – zeker voor bezoekers van verder weg.

De uitdaging is dan ook om het profiel van Noord-Drenthe te versterken door het aanbod iconischer, onderscheidender en samenhangender te maken. Daarnaast is stilstaan achteruitgaan. Voortdurende vernieuwing, nieuwe impulsen en investeringen zijn nodig om toekomstbestendig te zijn als toerisme- en recreatiebestemming. Dit vraagt om investeringen in de beleefbaarheid en aantrekkingskracht van verhaallijnen: door de culturele en landschappelijke beleving spannender, intenser en authentieker te

maken; door nieuwe verbindingen te leggen tussen gebieden en sectoren; én door iconen te ontwikkelen die natuur, erfgoed, landbouw en cultuur met elkaar verknopen. Daarmee ontstaat een sterkere reason to travel* voor bezoekers en voor de beroepsbevolking die zich hier wil vestigen.

Zo groeit Noord-Drenthe uit tot een regio die niet alleen verrast, maar ook verleidt.

- **Gebiedsontwikkeling met oog voor vrijetijd vergroot de brede welvaart**

In gebiedsontwikkelingen rond opgaven als waterberging, natuurontwikkeling, landbouwinnovatie en wonen is vaak beperkt aandacht voor vrijetijdsbesteding en beleving. Clustering en verbinding met recreatie, cultuur, horeca en toerisme maken vaak geen structureel onderdeel uit van dit soort trajecten. Juist door de vrijetijdsbehoeften en de vrijetijdseconomie wél mee te nemen, vergroot Noord-Drenthe de brede welvaart op lange termijn.

Extra waarde ontstaat wanneer gebiedsontwikkeling grensoverstijgend en multifunctioneel wordt aangepakt. Vooral de grensregio's tussen Noord-Drenthe en Groningen, en ook met Friesland, profiteren van samenwerking in netwerken en verbonden plannen.

De potenties van de vrijetijdssector in Noord-Drenthe zijn groot...

- **De Regio Groningen-Assen groeit de komende jaren van 450.000 naar circa 500.000 inwoners**
Binnen een straal van 60 autominuten rond het centrum van Noord-Drenthe wonen nu al ruim 2 miljoen mensen – een krachtige basis voor de vrijetijdseconomie. De recreatie in Noord-Drenthe door inwoners uit de regio zal naar verwachting verder toenemen, ook zonder actief beleid. Dit komt door de verwachte bevolkingsgroei in de Regio Groningen-Assen door het bouwen van extra woningen.

Wanneer het vrijetijdsaanbod nog meer iconisch wordt, stijgt de reisbereidheid van mensen. Daardoor wordt het herkomstgebied groter en groeit de marktomvang tot (inter)nationaal niveau.*

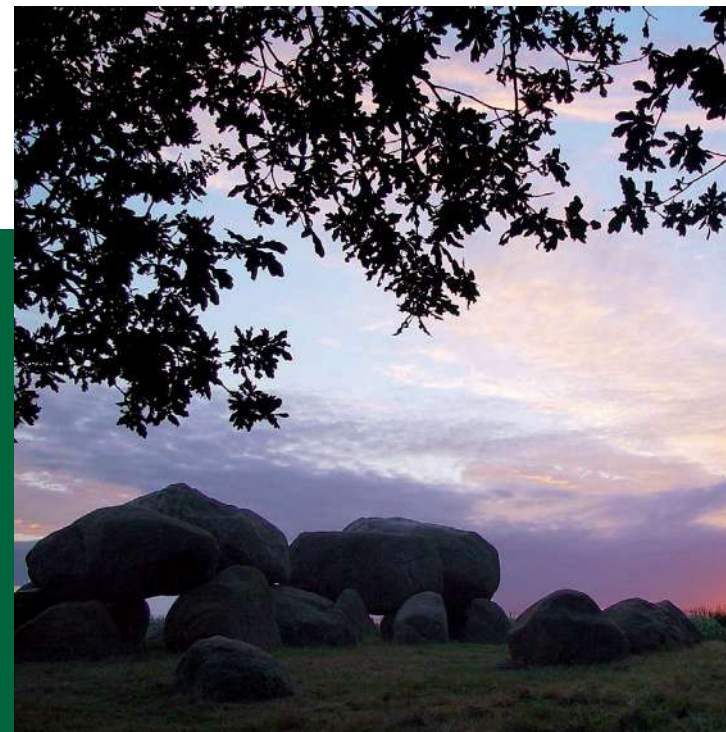
- **Toeristische marktgroei**
De autonome groeiverwachting van het verblijfstoerisme in Drenthe tot aan 2035 bedraagt 7% (bron: NBTC Forecast 2035). Gezien de huidige kenmerken en omvang van de toeristische sector in Noord-Drenthe ligt het voor de hand dat dit zich ook in deze regio zal manifesteren.

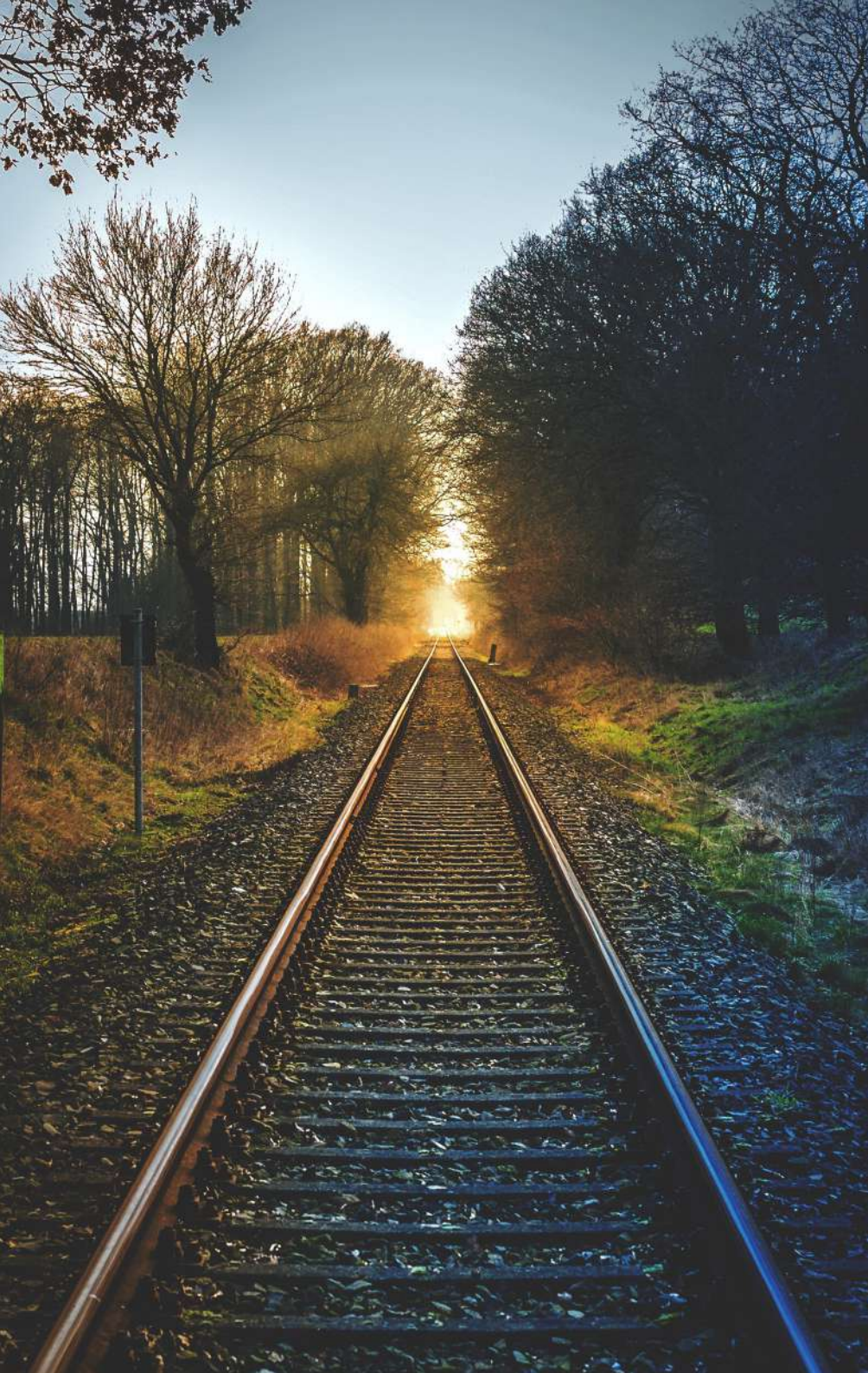
Om de verwachte groei van zowel recreatie als toerisme daadwerkelijk te laten bijdragen aan de brede welvaart, is het belangrijk regie te voeren op de ontwikkeling ervan. Daarbij moet de focus liggen op vormen van recreatie en toerisme die bijdragen aan de welvaart en het welzijn van de inwoners en die de kwaliteit van de omgeving versterken.

- **Krachtige troeven zijn de nabijheid van Groningen stad, verbeterde mobiliteit, topnatuur en landbouw als waardevol decor en cultuur**
Deze troeven bieden potentie voor de ontwikkeling van onderscheidende iconen.

- **Direct ten zuiden van de stad Groningen is ruimte voor metropolitane vrijetijdsontwikkeling met grootstedelijke allure**
Provinciegrens-overschrijdende reuring en verbinding tussen Noord-Drenthe en Groningen benutten het potentieel van de regio.

**(Inter)nationaal betekent een herkomstgebied van 60-90 reisminuten voor de dagrecreatiemarkt en 400-kilometer voor de shortbreak markt (Nederland en diverse deelstaten in buurland Duitsland). Dit sluit aan bij de focus van Marketing Drenthe, Marketing Groningen en het NBTC.*

Overige factoren die spelen

Groningen Airport Eelde - gelegenheid voor extra perspectief

Groningen Airport Eelde (GAE) ligt in Eelde, midden in Noord-Drenthe. Het vliegveld biedt de mogelijkheid om inkomende vluchten te ontvangen en is daarmee onderdeel van het bredere palet aan vervoersopties voor de bereikbaarheid van de regio – zowel voor toeristische als zakelijke reizigers. Op dit moment richt GAE zich vooral op uitgaande vluchten naar buitenlandse (vakantie) bestemmingen.

Gegeven de ambities van deze kansenkaart en Nij Begun, is er een kans dat Noord-Drenthe – bij versterking van het aanbod met iconische voorzieningen – aantrekkelijker wordt voor doelgroepen van verder weg. Immers, naarmate het aanbod onderscheidender wordt, neemt de reisbereidheid van bezoekers toe en breidt het herkomstgebied zich uit – ook op (inter)nationaal niveau.

In dat licht kan de rol van GAE voor inkomende vluchten aan belang winnen. Essentieel is daarbij dat het onderscheidend vermogen van het vrijetijdsaanbod in de héle regio toeneemt. Alleen dan kan Noord-Drenthe meeprofiteren en wordt voorkomen dat de economische

opbrengsten van inkomende vluchten vooral neerslaan in de stad Groningen.

GAE geeft aan binnen de huidige mogelijkheden enige ontwikkelruimte te hebben. Verder denkt GAE op termijn mogelijk te kunnen bijdragen aan duurzamer internationaal reizen, mede dankzij innovaties zoals de elektrificering van de regionale luchtvaart.

Aanleg Nedersaksenlijn

De verwachte realisatie van de Nedersaksenlijn rond 2040 – dat is binnen de looptijd van Nij Begun – biedt een structurele impuls voor de bereikbaarheid van de regio, waaronder ook die van Noord-Drenthe.

Deze directe spoorverbinding tussen Groningen, Emmen en Twente vergroot het potentieel voor duurzaam toerisme, meerdaags verblijf en grensoverschrijdende bezoekersstromen.

04

Doel van deze kansenskaart

Inspiratie bieden

Door het verzilveren van kansen ontstaat een ecosysteem waarin iconisch dagrecreatief aanbod bijdraagt aan een sterkere logiesector en het verlengen van de verblijfsduur. Ook seizoensverbreding komt in beeld wanneer het aanbod in de schouderseizoenen wordt vergroot en aantrekkelijk genoeg is. Zo positioneert Noord-Drenthe zich sterker in de (inter)nationale vrijetijdseconomie.

Dit leidt tot positieve neveneffecten:

- **People** - De maatschappelijke betekenis van vrijetijd versterkt hierdoor. Inwoners profiteren van meer passende werkgelegenheid, levendige dorpen met voorzieningen, en meer mogelijkheden om actief mee te doen in het gemeenschapsleven. Vrijetijd draagt aantoonbaar bij aan gezondheid, sociale verbinding, zingeving en lokale trots.
- **Planet** - Iconisch en zorgvuldig ontwikkeld vrijetijdsaanbod vergroot het draagvlak voor natuur, erfgoed en landschap. Beleving wordt nog beter gespreid in tijd en ruimte, waardoor kwetsbare gebieden worden ontzien en kansen ontstaan om nieuwe groen-blauwe gebieden te ontwikkelen. Vrijetijd wordt een medespeler in ruimtelijke ontwikkeling.
- **Profit** - Met de uitvoering van de kansenskaart stijgen de regionale bestedingen structureel. Er ontstaat ruimte voor toekomstgerichte ondernemers, vernieuwende concepten en meer jaarrond werkgelegenheid. De vrijetijdseconomie groeit van versnipperde sector naar een economisch vliegwiel.

Het volgende hoofdstuk bevat de kansenskaart.

A photograph of three children playing in a large, brown paper tent set up on a wooden deck. A boy in a green shirt and blue shorts is in the foreground, reaching out towards the camera with a wide smile. Behind him, a girl in a blue shirt and another girl in a pink shirt are also smiling and playing inside the tent. The tent is made of heavy brown paper and has a wooden frame. The scene is bright and cheerful, suggesting a fun outdoor activity.

05

Kansenkaart

De analyse van de gebiedskenmerken:

- Bodem
- Water
- Natuur
- Landschap en cultuur(historie)
- Infrastructuur
- Woonkernen
- Economische structuur
- Aanbodstructuur vrijetijdseconomie
- Potentie van de ontwikkeling van de vrijetijdseconomie

.... en van ruim 45 beleidsdocumenten, twee brainstormbijeenkomsten en interviews met een aantal experts

.... leiden tot vier kansgebieden en twee overall kansen

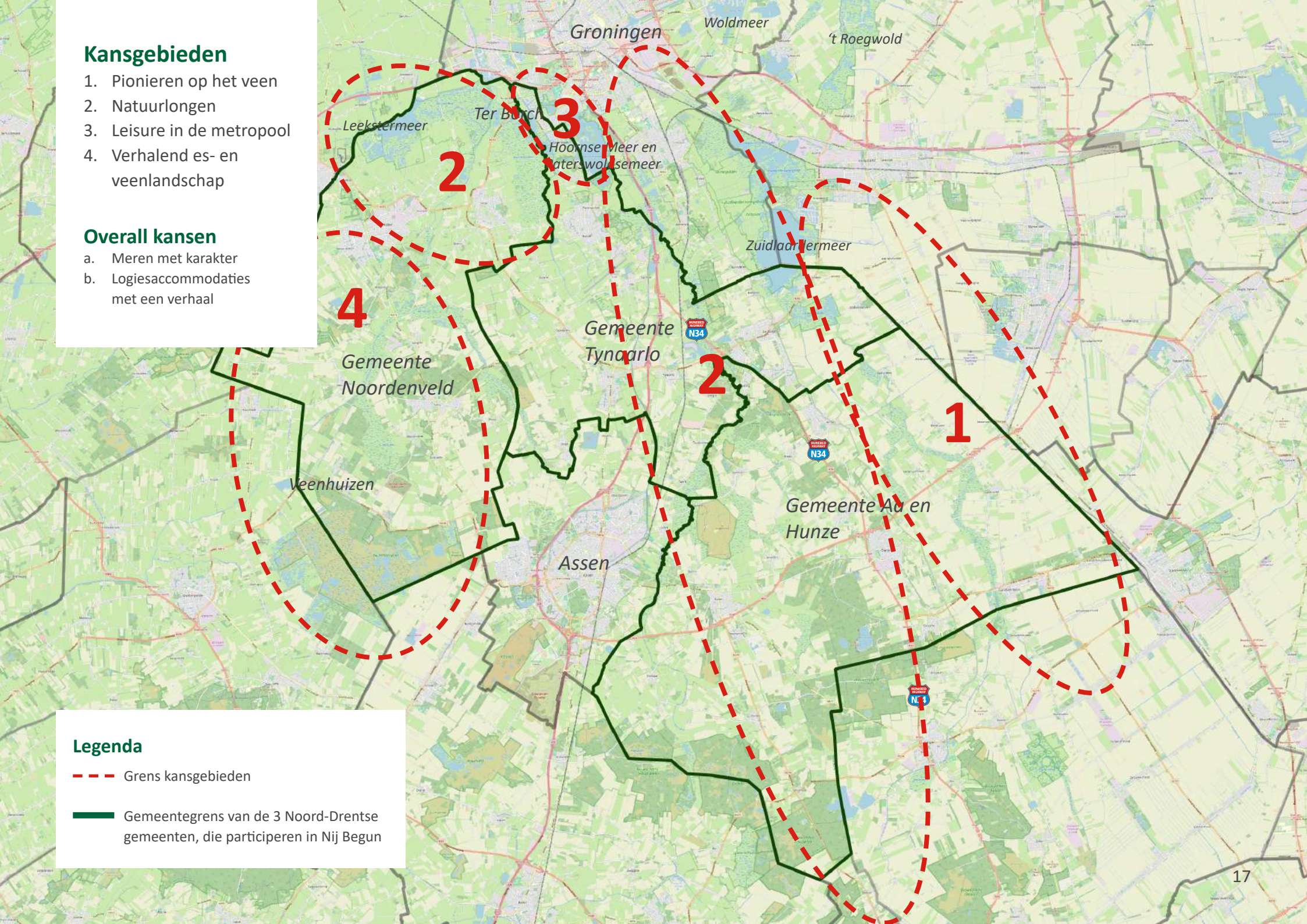

Kansgebieden

1. Pionieren op het veen
2. Natuurlongen
3. Leisure in de metropool
4. Verhalend es- en veenlandschap

Overall kansen

- a. Meren met karakter
- b. Logiesaccommodaties met een verhaal

Legenda

- Grens kansgebieden
- Gemeentegrens van de 3 Noord-Drentse gemeenten, die participeren in Nij Begun

Kaart: een combinatie van kansen van gebieden en projecten

Deze kansenkaart is gestructureerd in vier samenhangende kansgebieden:

1 Pionieren op het veen: deze gebieden lenen zich voor gewaagde leisure-concepten;

2 Natuurlongen: vergroting van landschap- en natuurbeleving zorgt voor gezondere inwoners en bezoekers. Deze groenblauwe gebieden kunnen als linten of uitlopers worden verbonden met het hart van stad Groningen;

3 Leisure in de metropool: de zuidelijke stadsrand van Groningen leent zich voor grootstedelijke leisure voor inwoners en bezoekers. Dit vormt de slagschaduw van de stad;

4 Verhalend es- en veenlandschap: dit gebied leent zich voor intensere beleving van landschap, natuur en cultureel erfgoed.

© Chris Dunnink

Ook zijn er twee overall regiokansen:

1 Innovatieve logies met een verhaal: logiesaccommodaties die samensmelten met erfgoed en natuur;

2 Meren met karakter: ieder meer heeft een eigen karakter. Het is de uitdaging om dit karakter zichtbaar te maken met bijpassend vrijetijdsaanbod.

In de paragrafen hierna staat per kansgebied het volgende beschreven:

- Belangrijkste kenmerken;
- Bij het gebied passende doelgroepen op basis van de leisure leefstijlen. Zie bijlage 3 voor een toelichting op deze leefstijlen;
- Beschrijving van de Nij Begun aanjager;
- Concrete kans-suggesties: gebiedsontwikkelingen en projecten. Ze hebben zoveel mogelijk onderlinge samenhang en zorgen voor een Nij Begun in de regio.

5.1 Pionieren op het veen

Kenmerken

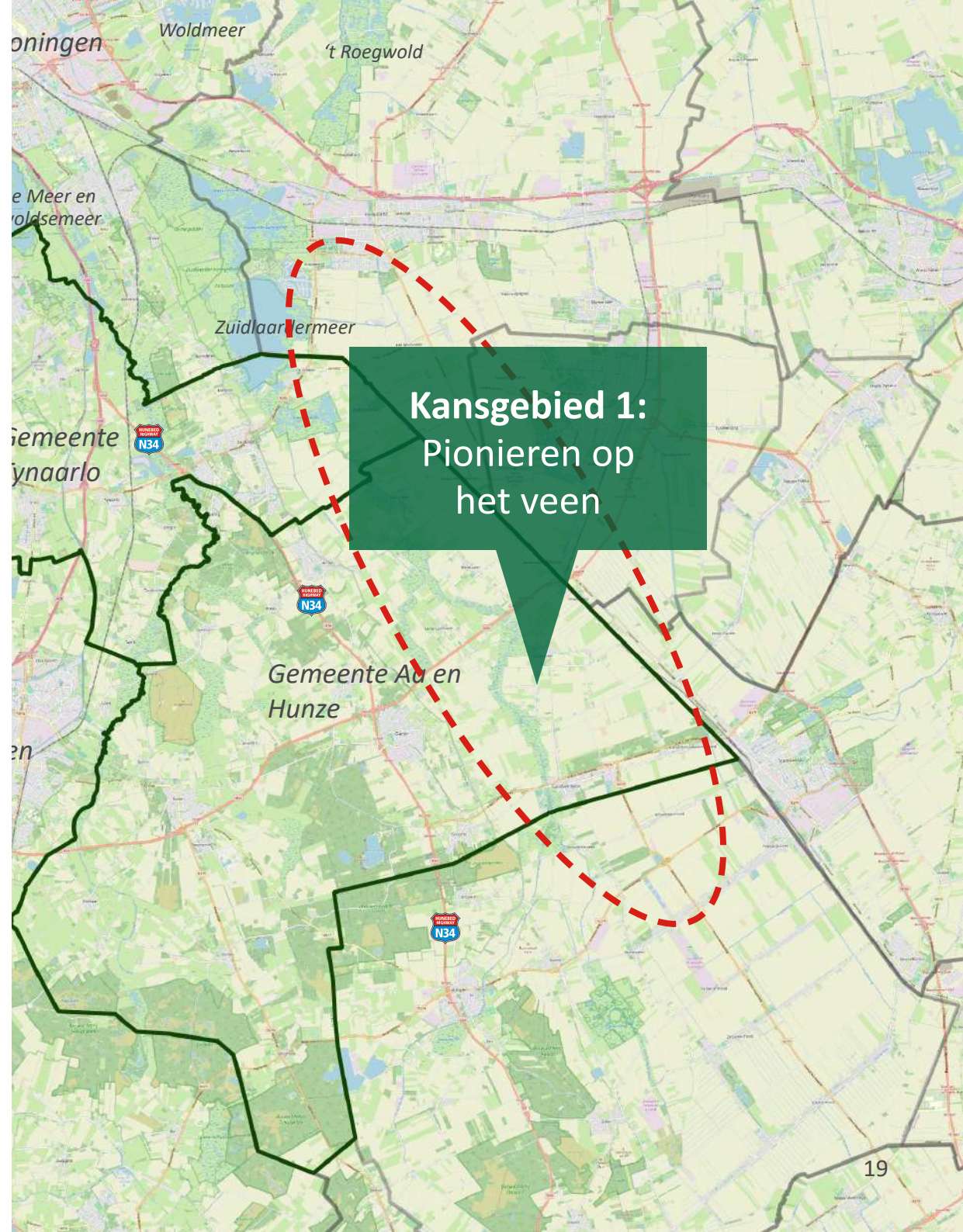
Dit veengebied is gevormd op natte, vlakke gronden, waar veenarbeiders een strak verkaveld landschap aanlegden en waar de eerste landbouwindustrie ontstond tijdens de industriële revolutie. De open, regelmatige structuur weerspiegelt een pioniersverleden van veen, olie, gas en landbouw. Vandaag de dag is het gebied stil en ruim. Dit biedt kansen voor innovatieve recreatievormen en verbindingen die de leefkwaliteit, werkgelegenheid en voorzieningen voor inwoners versterken.

Doelgroepen

Dit gebied kan de gezinnenmarkt uit de eigen regio en van verder weg verwelkomen. Denk aan gezelligheid- en harmoniezoekers; families die hun vrije tijd graag gezellig en prijsbewust met het gezin, familie en vrienden doorbrengen. En denk aan verbindingzoekers. Voor ieder wat wils (spectaculair en interessant) en gemakkelijk te consumeren.

Nij Begun Aanjager: verbonden veenland.

De toeristische verbinding tussen Drenthe en Groningen herstellen en toevoegen van beleving om de verbinding inhoud te geven

Kansen om te realiseren:

1 Toevoegen themapark(en) voor de familiemarkt
Ontwikkel een innovatieve, speelse familieattractie in de sfeer van bijvoorbeeld Karl's Erlebnisdorf: agrarisch, ambachtelijk, streekgebonden, zintuiglijk en interactief. Verbind dit conceptueel met het DNA van veen, olie, gas en landbouw én met actuele transitie (energie, landbouw). Koppel dit aanbod aan de museumspoorlijn (zie punt 2) via een nieuw station (win-win).

2 Herstellen van de verbinding Museumspoorlijn Stadskanaal-Veendam met Drenthe
De langste museumspoorlijn (STAR) van Nederland, die jaarlijks nu al 30.000 reizigers trekt, opnieuw verbinden met de Hondsrug, zodat Drenthe en Groningen via historisch spoor verbonden worden. Bij voorkeur als een lus, met relevante haltes.

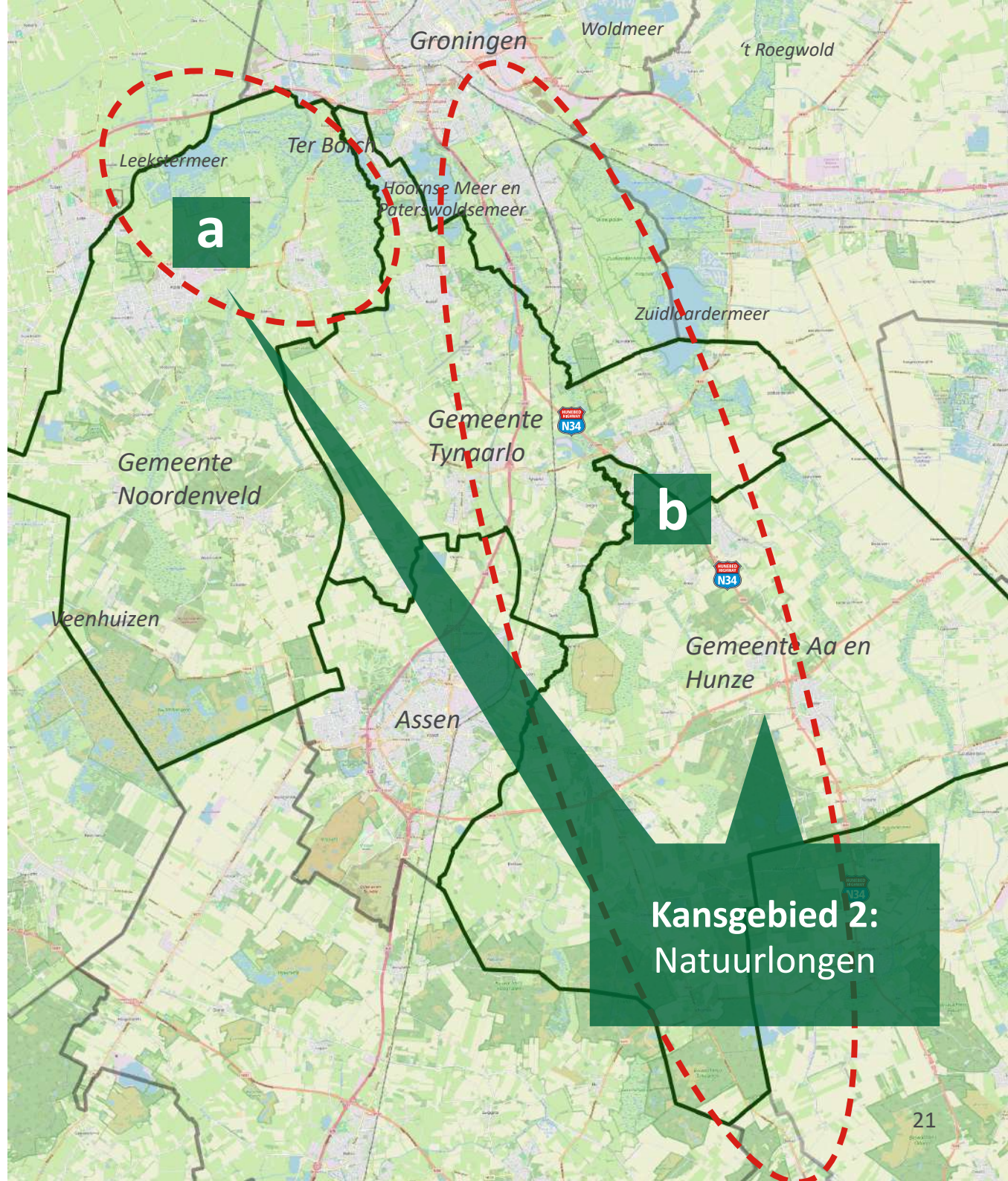

© Chris Dunnink

© Weergave van een attractiepark geïnspireerd op Karl's Erlebnis dorf, gemaakt met a.i.

5.2 Natuurlongen

5.2.a Onlanden met Leekstermeer

Kenmerken

Dit gebied vormt een laaggelegen, nat overgangsgebied van veen en klei, waar waterbeheer en natuurontwikkeling het landschap transformeerden tot een uitgestrekt moeras- en plassen gebied. Dit groen-blauwe uitloopgebied van Groningen combineert topnatuur met recreatief medegebruik. Het Leekstermeer biedt daarin een wonderlijk waterlandschap.

Doelgroepen

Beoefenaars van kleine watersport, rustzoekers en natuurliefhebbers van verder weg en dicht bij huis die ontspanning in natuur zoeken (stedelijk uitloopgebied).

Nij Begun Aanjager: iconische natuurbeleving

Toevoegen van iconische natuurbeleving op en aan het water zodat de verwondering toeneemt.

Kansen om te realiseren:

1 Wandelen en fietsen door water

Ontwikkeling van een lange en daardoor een unieke wandel- en/of fietsgang door het water (> 1 km) op een passende plek en aansluitend op bestaande infrastructuur. Op het begin/eindpunt een kunstzinnige landmark (bv. observatietoren met krachtige verrekijkers) met uitzicht op de watergang, natuur en vogels.

2 Landart

Spectaculair land art die permanent in het gebied is. Ontwikkeld door internationaal vermaarde kunstenaars.

5.2.b Nationaal Park Drentse Aa & De Hondsrug UNESCO Global Geopark

Kenmerken

Dit gebied vormt een glooiend dekzand- en beekdallandschap. De ijstijdsporen, esdorpen, heidevelden, hunebedden, bossen en agrarisch gebruik komen samen in een kleinschalige en cultuurhistorisch rijke omgeving. Dit biedt een romantisch decor voor mensen.

Door het gebied loopt de Hunebed Highway (N34) die vanaf Coevorden via Emmen, Borger, Gieten naar de A28 nabij Zuidlaren loopt en een belangrijke schakel richting Groningen vormt. Er liggen wel 47 hunebedden nabij de N34, een ongekennde concentratie aan prehistorisch erfgoed.

Doelgroepen

Door de diversiteit van natuur en landschap heeft het gebied aantrekkingskracht op veel verschillende type mensen. Het vormt in het bijzonder een aantrekkelijke vakantieregio voor gezinnen en stellen met interesse in natuurbeleving, landschap en erfgoed. En het is een recreatief uitloopegebied voor mensen uit de stad.

Nij Begun Aanjager: het vergroten van de beleving van topnatuur

Kansen om te realiseren:

1 Intens beleven van de Hondsrug

Kennis van landschap, natuur en bodem zorgt voor anders waarnemen, waarderen en beschermen. Daarom biedt het unieke Hondsruglandschap kansen voor onvergetelijke en leerzame ervaringen. Ondernemerschap kan deze kansen verzilveren. Suggestie is om attractieve waarde toe te voegen:

***Dieper dan ooit:** ontdek de ziel van de Hondsrug. Een op wereldschaal unieke geo-attractie in het UNESCO Geopark laat bezoekers letterlijk afdalen in de aardlagen van miljoenen jaren oud. Via een interactieve ontdekkingsreis wordt met alle zintuigen ervaren hoe bodem, ijs en tijd het landschap van nu vormden. Een iconische beleving creëren die het verhaal van de Hondsrug tot leven wekt voor jong en oud.*

2 Recreëren op en aan het Zuidlaardermeer

Het Zuidlaardermeer heeft onbenutte natuur- en water-recreatieve potenties. Voorbeelden om de potenties te benutten: ontwikkeling van een recreatief waterfront met betaalbare horeca, logiesfunctie, zwemstrandje en extensieve recreatieactiviteiten. Ontwikkeling van eilandjes en een fraaie toegangspoort die dorp Zuidlaren en het meer verbindt voor bezoekers. Hier clusteren recreatiebedrijfjes, starten routes en excursies.

Nodig is dan meer passende natuurbeleving in het gebied. Denk aan georganiseerde vogelbeleving en natuurexcursies in combinatie met kleine watersport zoals suppen, kanovaren en sloepvaren. Ook hier geldt: ondernemerschap kan deze kansen verzilveren.

© Gemaakt met a.i.

© Anke Theunissen

© Gemaakt met a.i.

3 Groenblauwe levensader tussen Hondsrug en hart van Groningen
 Stad Groningen ontstond op het kruispunt van de Hunze, Drentse Aa en de Hondsrug. Door deze oorspronkelijke verbindingen tussen UNESCO Global Geopark De Hondsrug, Nationaal Park Drentse Aa via het Noord-Willemskanaal te benutten, ontstaat een groenblauwe as vanuit Noord-Drenthe tot in het centrum van stad Groningen. Hiervoor is het nodig een gebiedsplan op te stellen met de betrokken partners in de provincie Groningen. Dit versterkt biodiversiteit, gezondheid en leefkwaliteit in de stad én vergroot de robuustheid, beleefbaarheid en betekenis van het Drentse natuur- en cultuurlandschap. De oevers kunnen multifunctioneel worden ingericht (o.a. bij de doorfietsroute 'De Groene As' Assen–Groningen). Een integrale visie is nodig. Bijvangst zijn bijvoorbeeld erfgoedbeleving (zoals de herbouw van het Mottekasteel) en zelfs betere verbindingen met borgen, landgoederen en klooster Aduard.

Op de volgende pagina laten twee voorbeelden uit binnen- en buitenland zien hoe oorspronkelijke landschappelijke structuren worden ingezet om landschap en natuur nieuwe waarde te geven.

Inzicht en inspiratie voor de kans Groenblauwe levensader tussen Hondsrug en hart van Groningen

Valencia en Utrecht laten zien hoe bestaande landschappelijke structuren – zoals een rivierbedding of singel – kunnen worden ingezet landschap en natuur opnieuw te verbinden met de stad. Deze steden benutten bestaande structuren om groen, erfgoed en recreatie de stad in te trekken. Noord-Drenthe kan UNESCO Geopark De Hondsrug via het Noord-Willemskanaal met de stad Groningen verbinden: goed voor biodiversiteit, gezondheid én een robuuster cultuurlandschap.

© Stadspark langs een rivierbedding, gemaakt met a.i.

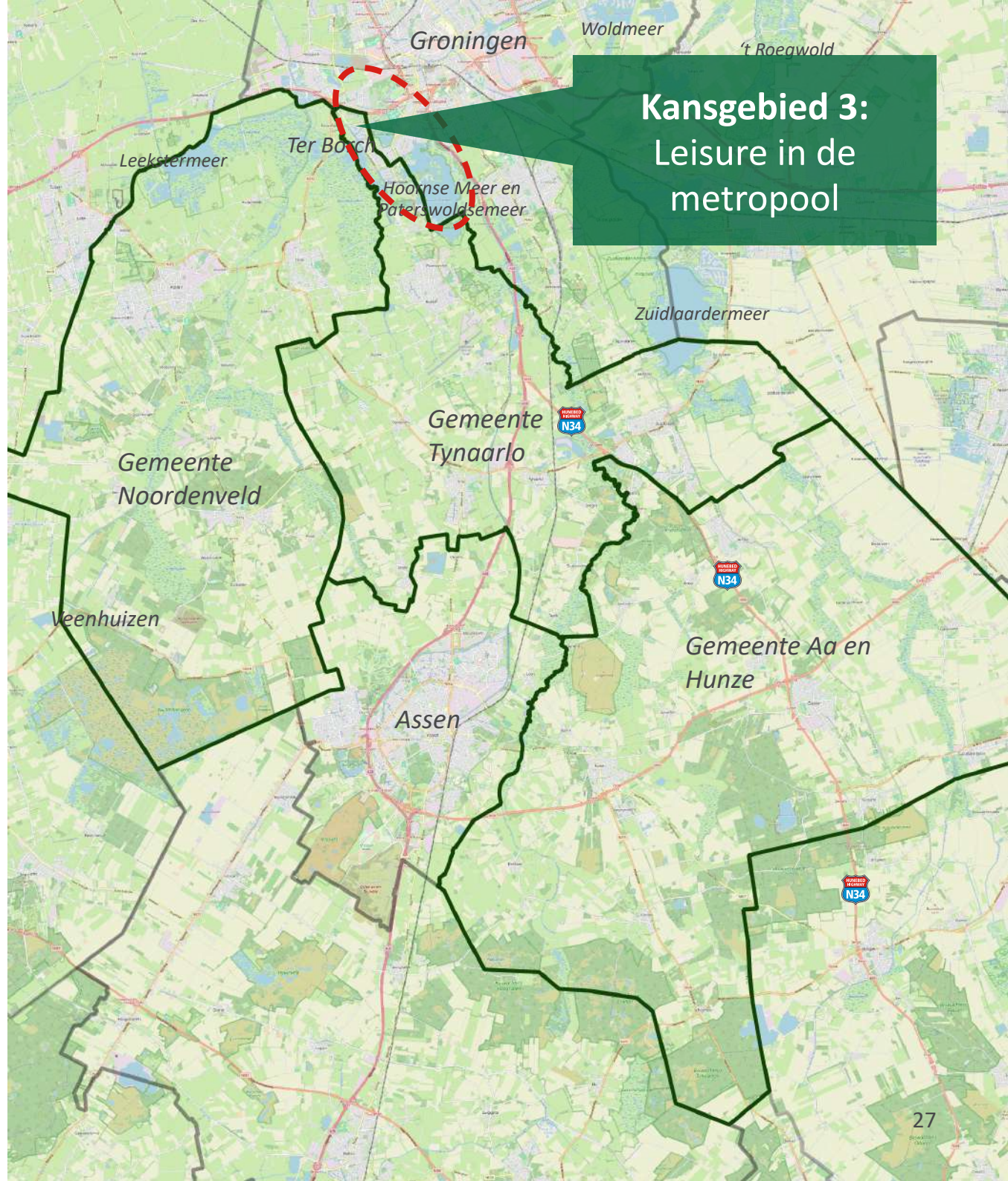
1 Internationale inspiratie uit Valencia Het Turia Park

Het Turia Park in Valencia transformeerde een voormalige rivierbedding in een 9 km lange, autovrije groene loper dwars door de stad. Vandaag is het een levendige zone om te wandelen, fietsen, sporten en ontspannen – een verkoelende en verbindende oase tussen stadsdelen. De fietspaden vormen een snelle, veilige hoofdas van oost naar west, buiten de drukte om. Bruggen verbinden naadloos met het stadscentrum. Aan de rand schitteren iconische gebouwen als symbolen van Valencia.

2 Nationale inspiratie uit Utrecht Singelruimte

Utrecht herintroduceerde de Singelruimte in plaats van de Catharijnebaan. Daardoor vergroent de stad, de leefbaarheid wordt bevorderd. En tegelijkertijd wordt de geschiedenis en de natuur weer in het stadsbeeld gebracht.

5.3 Leisure in de metropool

5.3.a Zuidelijke Stadsrand bij de A7/N7

Kenmerken

Direct onder stad Groningen ligt Businesspark Ter Borch. Dit park leent zich bij uitstek voor de ontwikkeling van een metropolitaan leisure-cluster. Aanknopingspunten voor deze grootstedelijke leisure-ontwikkelingen zijn: ruim 2 mln. inwoners binnen 60 autominuten, goede bereikbaarheid (A7-A28), de nabijheid van Martiniplaza en het Stadspark. Hiervoor is het nodig een gebiedsplan op te stellen met betrokken partners, inclusief die in Groningen.

Doelgroepen

Mensen van alle leeftijden uit de stad en tot 60 autominuten die behoefte hebben aan sport, entertainment en actie.

Nij Begun Aanjager: leisure- en eventcluster

Ontwikkeling Businesspark Ter Borch tot metropolitaan leisure- en eventcluster met thematische invullingen

Kansen om te realiseren:

- 1 Museale concepten voor generatie Y-Z**
Joint ventures tussen bestaande musea. Bijv. innovatieve Insta-waardige concepten TeamLab Planet (Tokyo), Nxt Museum, WONDR.
- 2 Indoor sportvoorziening & entertainment**
Sportacademie en multisport-park met bijv.: MTB-park, ski, skatepark, Formule-E, indoor-skydive en jeu-de-boule. Toevoeging van entertainment zoals SparkX zorgt voor een exploitabel model.
- 3 Energiebeleving als publieksmagneet**
Dit is ook een mogelijk zoekgebied voor een publiekstrekkende showcase van Noord-Nederland. Een publieksmagneet die wetenschappelijke innovaties in bijvoorbeeld energie op een indrukwekkende manier tot leven brengt. Met Energy Valley als motor voor waterstof, zon, wind en getijden, kan een thema-attractie het verhaal van de toekomst van energie vertellen. Doel zou moeten zijn: >1 miljoen bezoekers per jaar die nieuwe energie ervaren, met een beleving van wereldklasse (denk aan kwaliteiten van Corpus of Nemo). In schaal vergelijkbaar met het Eden Projects, dat edutainment combineert met de innovatiekracht van de regio.

5.3.b Hoornse en Paterswoldse Meer

Kenmerken

Stadsmeren met zwemstranden en hippe horecagelegenheden op een kruispunt van natuurfenomenen NP Drentse Aa, Hondsrug en Onlanden. Deze locatie leent zich voor water-gerelateerde, grootstedelijke leisure.

De meren vormen een ideaal onderdeel van de groen-blauwe verbinding tussen de Hondsrug en het hart van Groningen. Het Hoornsemeer is meer modern, urbaan, innovatief en het Paterswoldse is meer een klassiek recreatielandschap met fraai ensemble van buitens en sociëteiten.

Doelgroepen

Mensen van alle leeftijden uit de stad en tot 60 autominuten die behoefte hebben aan sport, entertainment en actie.

Nij Begun Aanjager: Waterfront Park Groningen

Ontwikkeling van Waterfront Park Groningen met stedelijke allure, passende architectuur en oog voor de bestaande kwaliteiten.

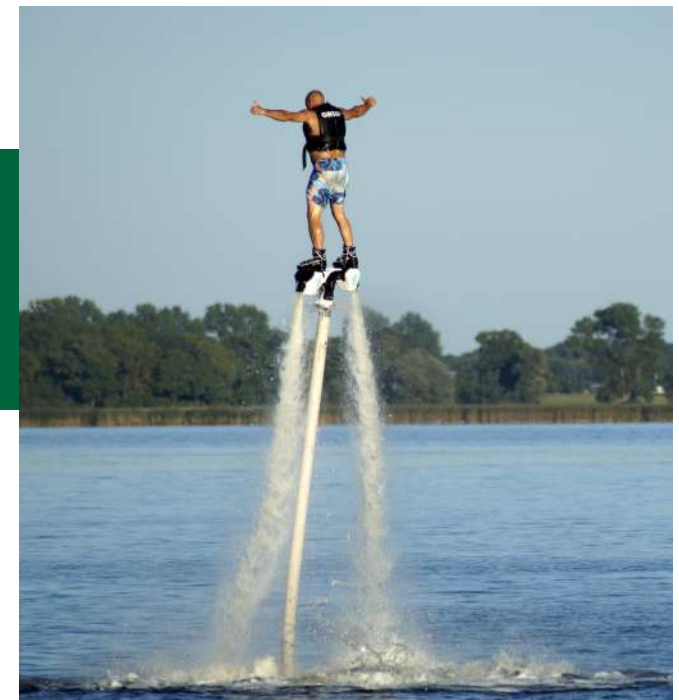
Kansen om te realiseren

Belangrijk is rekening te houden met onderscheid tussen de meren: Hoornsemeer (modern, urbaan, innovatief) en het Paterswoldse meer (klassiek recreatielandschap met fraai ensemble van buitens en sociëteiten).

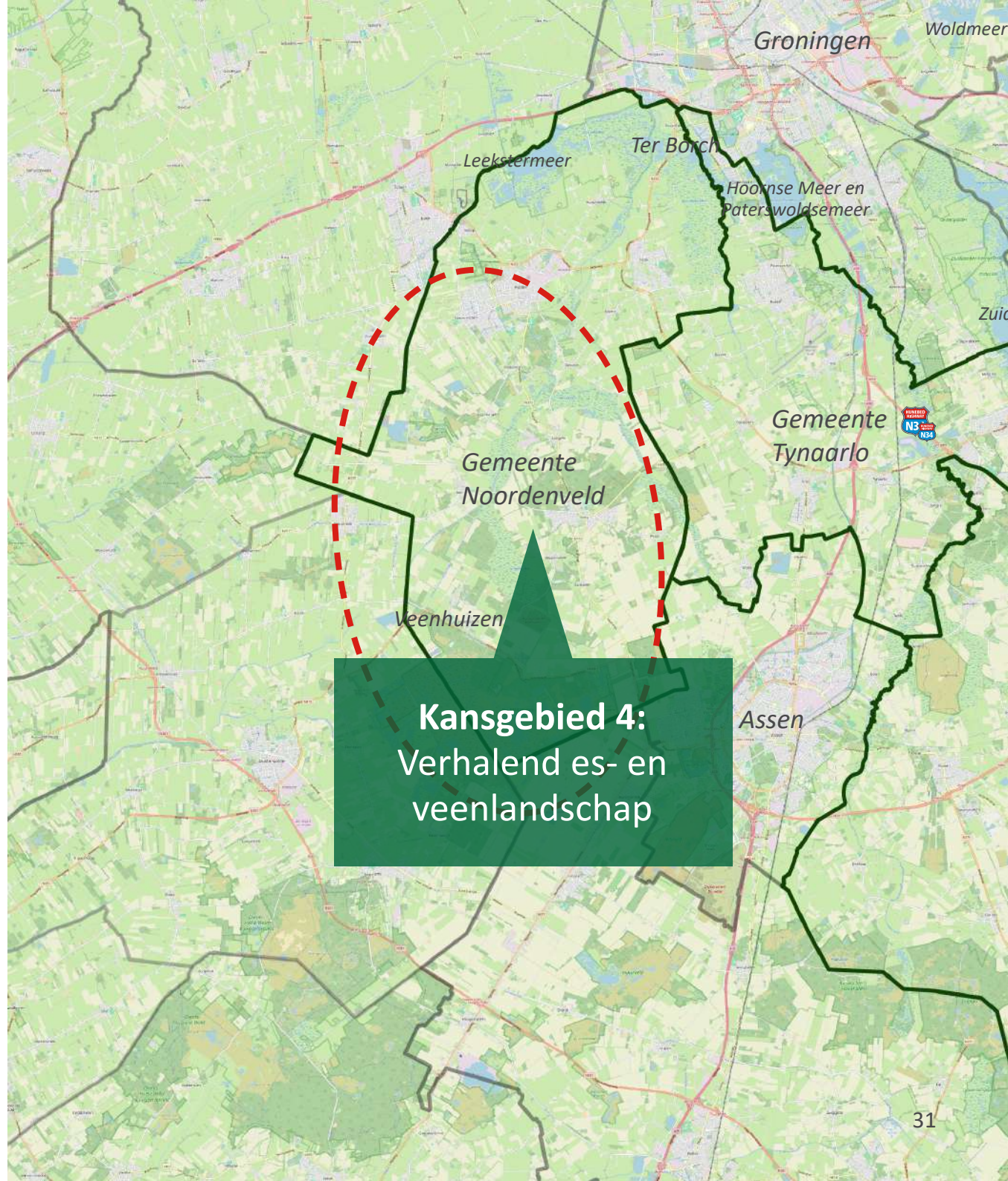
1 Levendige boulevard
Met aandacht voor welzijn, bewegen en spel.

2 Water-gerelateerde leisure functies
Suggesties zijn spectaculaire wateractiviteiten zoals Redbull-events, urban surfpool (RIF010 in Rotterdam) met deels overdekt waterpark en watersportwedstrijden.

Hiervoor is het nodig een gebiedsplan op te stellen met betrokken partners, inclusief die in Groningen.

5.4 Verhalend es- en veenlandschap

Kenmerken

Dit verhalende es- en veenlandschap is gevormd op natte zand- en veengronden, waar bodem en water de ordening van het landschap bepaalden: afwatering, verkaveling en ontginning creëerden een karakteristiek en gelaagd ruimtelijk patroon. Hier gaan natuur, cultuurhistorie en sociale geschiedenis naadloos in elkaar over. Met Veenhuizen als UNESCO-Werelderfgoed en Norg als historisch esdorp ademt dit gebied identiteit. Het landschap, het erfgoed én het groeiende toeristisch ondernemerschap bieden samen een krachtige voedingsbodem voor betekenisvolle beleving.

Doelgroepen

Inzichtzoekers die willen leren, interesse hebben in cultuur en natuur. Mensgerichte verbindingszoekers die graag samen lekker ontspannen in het groen. En avonturiers die in hun vrijetijd nieuwe ervaringen willen opdoen en zich willen ontwikkelen.

Nij Begun Aanjager: natuur-, landschaps- en erfgoedbeleving

Door betekenisvolle beleving van natuur, landschap en erfgoed wordt dit gebied een plek voor ontwikkeling en ontmoeting.

Kansen om te realiseren

1 Creatie van verhalen die raken en die jaarrond beleefd worden

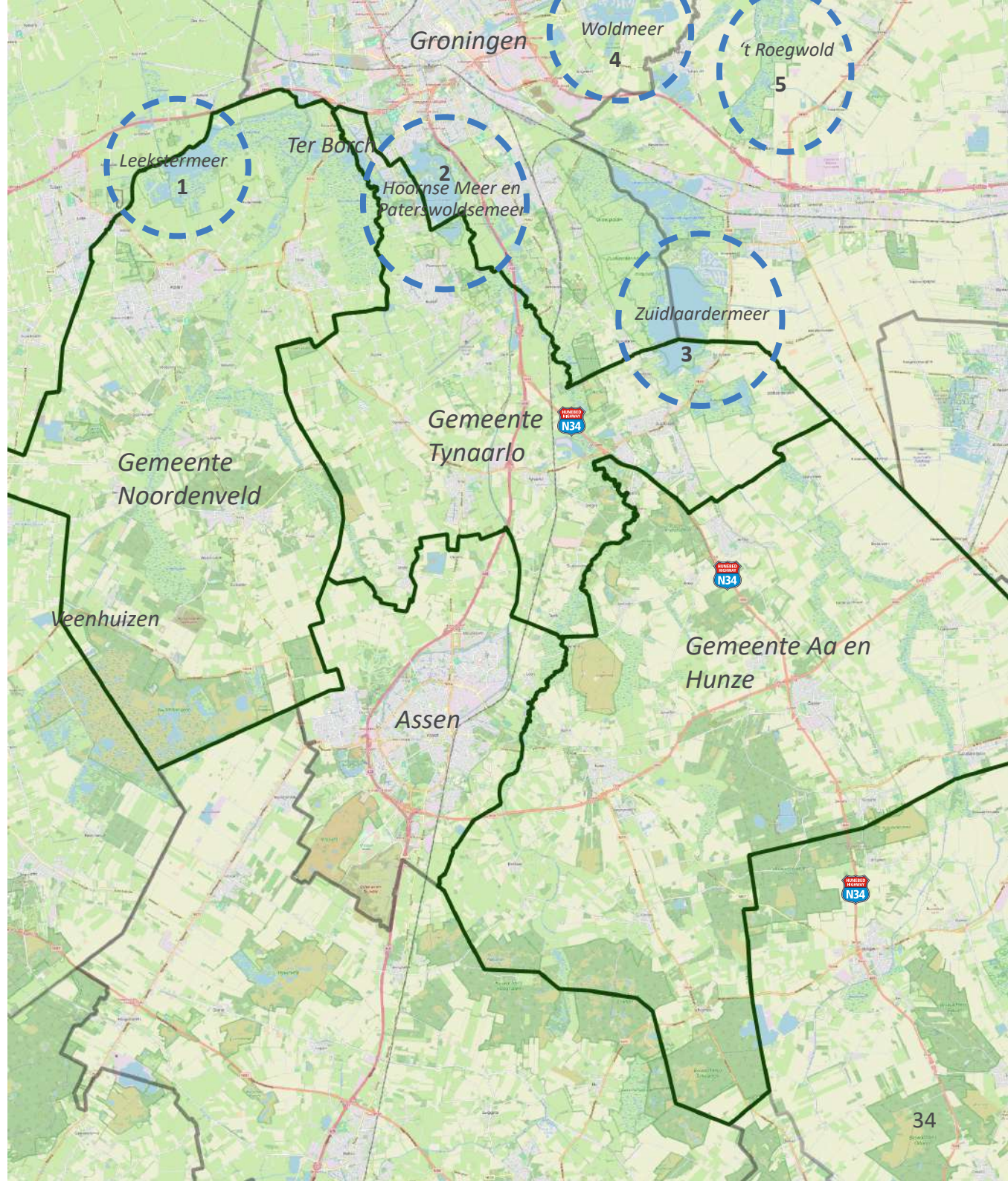
via land-art, foodfestivals, openlucht- en straattheater en verhalende routes die natuur, landschap en erfgoed verbinden met de creatieve energie van bijvoorbeeld Norg en Veenhuizen.

2 Iconische doorontwikkeling van UNESCO Werelderfgoed Veenhuizen als broedplaats voor experiment, pionierschap en verbeelding:

- Sluit aan bij de vernieuwing van het gevangenis museum met een trekkende leisure-functie in een leegstaand gevangenisgebouw (suggestie: Prison-escape room);
- Versterking van het ambachtscluster als toegangspoort tot het erfgoedverhaal, met ruimte voor festivalprogrammering, lichtkunst, film en vernieuwend logiesaanbod;
- Belevingscentrum 'maatschappelijk experiment' dat het koloniale verhaal tastbaar maakt;
- Kunstresidentie voor jongeren en makers, aangevuld met nieuwe interactieve kunstvormen en werkplaatsen. Laat dit aansluiten bij initiatieven zoals de culturele programmering van de Koloniën van Weldadigheid';
- Landmark dat het cultuurlandschap intens laat beleven (suggestie: spectaculaire uitkijktoren)

5.5 Overall kansen

- a. Meren met karakter
- b. Logiesaccommodaties met een verhaal

5.5.a Meren met karakter

Kenmerken

De vijf Gronings-Drentse meren bieden veel gebruikspotentie. Diverse projecten en programma's zijn al in uitvoering om de gebruikswaarde te vergroten. Het is de uitdaging hier samenhang in te brengen en om de gebruikswaarde te vergroten. De meren hebben het potentieel om uit te groeien tot gebieden met een herkenbaar eigen gebruikskarakter en aantrekkelijke ontsluiting voor waterrecreatie en de kleine watersport.

Nij Begun Aanjager: waterrecreatie en landschapsbeleving

Groningse en Drentse meren individueel een recreatiekarakter geven door het vergroten van waterrecreatie- en landschapsbeleving. Hiervoor is het nodig een gezamenlijk plan op te stellen met de betrokken partners in de provincie Groningen.

Kansen om te realiseren:

1 Het maken van vaarcircuits

Vanuit de stad Groningen, tenminste geschikt voor fluisterbootjes, sloepen, sups en kano's. Daardoor nieuwe doelgroepen en een jonger publiek bereiken.

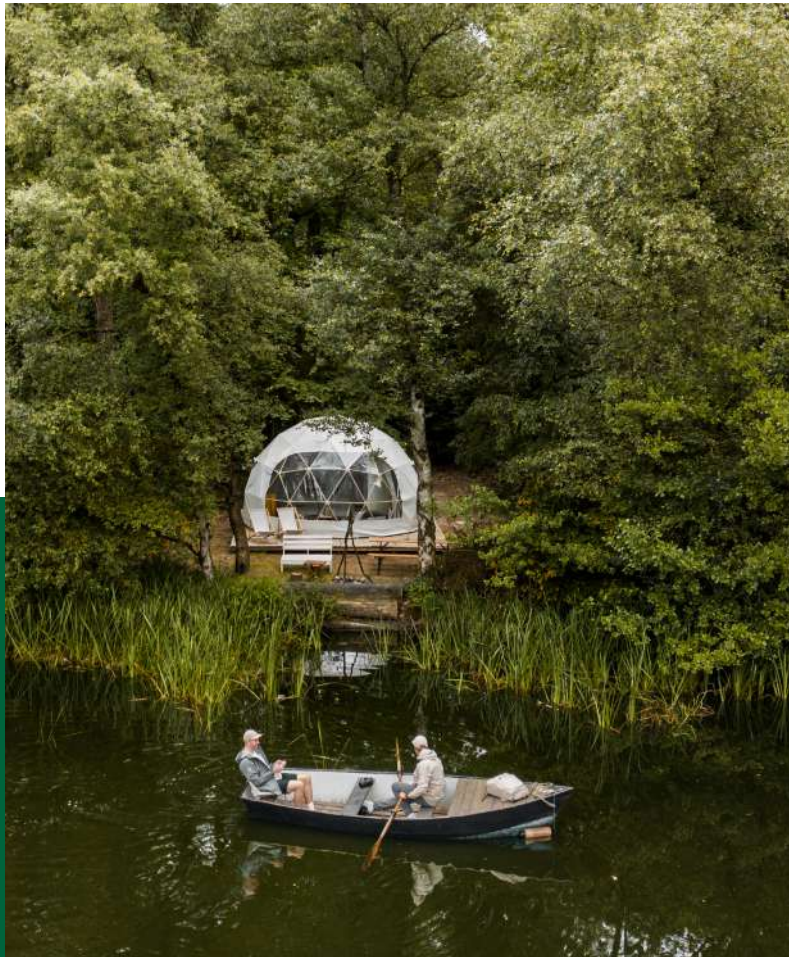
2 Meer wandel- en fietsroutes

Direct langs de meren en routes die de meren verbinden.

3 Aantrekkelijke waterfronten

Waterkanten die bereikbaar en bruikbaar zijn voor waterrecreatie en landrecreatie

Referentie: Actieplan Waterrecreatie
Maasplassen Midden-Limburg

5.5.b Pionierende logies-accommodaties met een verhaal

Kenmerken

Voor een complete vrijetijdservaring is de ontwikkeling van logiesconcepten essentieel. Concepten die het verhaal van de omgeving vertellen en die -waar mogelijk- gebruikmaken van erfgoed.

Doelgroepen

Nieuwe logiesaccommodaties kunnen een waaier aan doelgroepen aanspreken. Van avontuurzoekers die individueel geprikkeld willen worden en verbindingzoekers die graag bijdragen aan het welzijn van anderen en genieten van de natuur. Of denk aan stijlzoekers met een voorkeur voor exclusieve en premium ervaringen, of – op locaties waar dat gewenst is – aan de brede doelgroep van plezier- en harmoniezoekers die graag verblijven op een gezellige plek met aanbod voor iedereen.

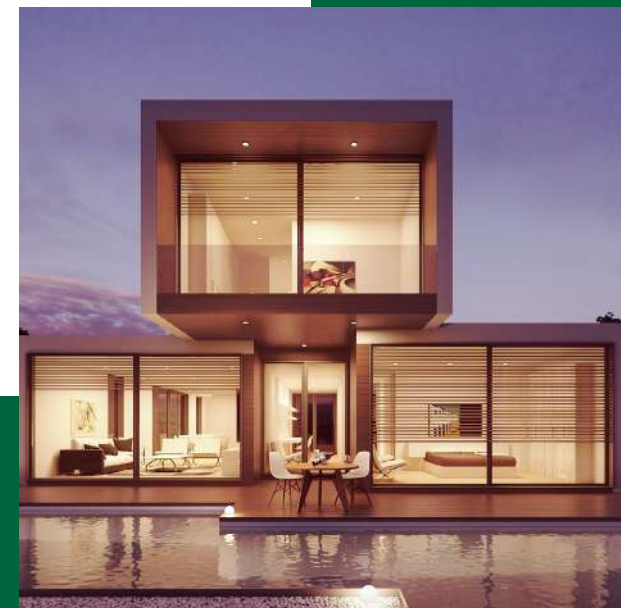

Nij Begun Aanjager: pionierende logiesconcepten

De realisering van pionierende logiesconcepten die het verhaal van de regio vertellen. Denk aan verhalen over veen, prehistorie, industrie en boeren.

Kansen om te realiseren

- **Landgoedwoningen op landgoederen**
Duurzame, iconische verblijven zoals prieelwoningen of paalwoningen op het water.
- **Erfgoed-logies**
Boetiekhotels, B&B's en appartementen in watertorens, kerken, borgen, fabrieken en veenkoloniaal erfgoed. Denk aan strokartonfabriek van W.A. Scholten.
- **Natuur-escape**
Off-grid of juist in volle luxe overnachten in de natuur. Uniek en kleinschalig maar door platform-ondernemerschap exploitabel.
- **Architectonisch vermaard eco-resort**
- **Sociaal-recreatieve kampeerterreinen**
Glamping en andere unieke kampeermogelijkheden gerund door organisaties met een sociaal doel. Bijvoorbeeld met een concept voor jaarplaatsen 2.0 of toeristische glamping-camping. Voor een succesvolle exploitatie moet de locatie hoe dan ook subliem zijn.
- **Vliegtuighotel op GAE**
Hotelverblijf in omgebouwde vliegtuigen in combinatie met (hangar)events zodat een unieke ervaring ontstaat.

A large, white, sans-serif number '06' is positioned on the left side of the page, overlaid on a background image of a misty landscape at sunrise or sunset. The landscape features rolling hills, a winding river, and a distant city skyline under a hazy, orange-tinted sky. The number is the first part of a section header.

06

Hoe gaan we de kansen verzilveren?

In de tweede helft van 2025 wordt deze kansenkaart besproken binnen Noord-Drenthe en met partners uit de provincie Groningen. We leggen de kaart naast het vrijetijdsplan van Groningen. Vanuit het adagium **één regio, één plan**. De insteek is op basis van gedeelde ambities van Groningen en Noord-Drenthe gezamenlijk input te leveren voor het uitvoeringsprogramma voor de vrijetijdseconomie van Nij Begun.

Onze inbreng voor de uitgangspunten voor het uitvoeringsprogramma voor de vrijetijdseconomie:

- We maken de inhoud leidend in de uitvoering. Langdurige procedures willen we voorkomen. Kansen verzilveren vraagt om **snelheid en flexibiliteit**.
- Publieke investeringen bestaan uit:
 - **Gebiedsontwikkeling** door overheidsgrenzen heen
 - Aankoop van geschikte erfgoedlocaties en gronden voor thema-attracties en leisure-functies: deze kunnen worden doorverkocht of verpacht aan logies-exploitanten. Dit vraagt om actief **grondbeleid**;
 - Procesmanagement, zoals het oprichten van een ontwikkelmaatschappij die investeerders, exploitanten, ontwerpers en kunstenaars werft. Kosten voor bemensing, bedrijfsvoering, kennisontwikkeling en proces om bovenstaande aan te jagen en te regisseren.
- Private investeerders (onder wie exploitanten) zullen investeren in het ontwikkelen en exploiteren van **ondernemersprojecten** uit de kansenskaart. Doorgaans vragen zij planologische duidelijkheid aan de voorkant. Teveel ruimtelijke onzekerheid en dus risico aan de voorkant schrikt marktpartijen af. Het is belangrijk in een vroeg stadium de **planologische duidelijkheid** te regelen.
- Betrokken **gemeente- en provinciebesturen** hebben een rol in de governance van het uitvoeringsprogramma. Zij zijn eindverantwoordelijk voor de financiële controle en planologische kaders.
- Het is prettig als **initiatiefnemers uit de regio** komen,

zoals investeerders, ontwerpers, ontwikkelaars, kunstenaars en exploitanten. Tegelijkertijd kan een partij van buiten juist zorgen voor een frisse blik, een vernieuwende aanpak en stevige investeringen. Hoewel regionale spelers de voorkeur hebben, sluiten we **investeerders van buiten** niet uit wanneer zij bijdragen aan iconische ontwikkelingen. Belangrijk is dat initiatiefnemers passen binnen het ontwikkelkader, beschikken over het juiste DNA en dat het project een aantoonbare meerwaarde biedt voor de brede welvaart.

- De ontwikkelmaatschappij werkt volgens een jaarplan en –begroting en krijgt mandaat om initiatieven via visie, naar plan tot uitvoering te brengen. De ontwikkelmaatschappij zet per gebiedscluster in op het verzilveren van kansen. Rollen van de ontwikkelmaatschappij:
 - Aanjagen van **visionaire gebiedsontwikkeling** en daarbinnen projectontwikkelingen
 - Detecteren van **ontwikkellocaties**
 - Opstellen van **randvoorwaarden, marktconsultaties en prijsvragen** onder (landschaps)architecten en kunstenaars
 - **Acquisitie** van investeerders: “kom naar Groningen en Noord-Drenthe, de tijd is hier goed”
 - **Beoordeling** van projecten
 - **Toekennen** van subsidies of co-financiering
- Een **lange adem** zal nodig zijn. Initiatieven kunnen één of misschien wel twee keer mislukken. In die gevallen willen we niet cynisch worden maar blijven denken in kansen door te leren en aan te passen. Exemplarisch: aan het huidige succes van het luxe resort Hof van Saksen in Rolde ging faillissement vooraf.

© Chris Dunnink

A photograph of two hikers walking away from the camera on a dirt path through a forest. The hiker on the left is wearing a dark t-shirt and grey pants, carrying a backpack. The hiker on the right is wearing a light-colored t-shirt and blue jeans, also carrying a backpack. The path is surrounded by green trees and foliage, with sunlight filtering through the leaves.

Bijlage 1

Kenmerken vrijtijdseconomie Noord-Drenthe

- Er recreëren jaarlijks honderdduizenden bezoekers en bewoners in Noord-Drenthe.
- Bezoekers van buiten de regio vergroten het draagvlak onder het natuurbeheer, culturele instellingen, winkelaanbod en openbaar vervoer.
- De regionale economie met MKB-ondernemers in de horeca en de toeristisch-recreatieve sector biedt aan meer dan 4.000 mensen een baan in de gemeenten Noordenveld, Tynaarlo en Aa & Hunze.
- De toeristisch-recreatieve bestedingen in de regio zijn fors: jaarlijks 290 miljoen euro.
- Het aantal inwoners in de regio Groningen-Assen groeit de komende jaren en daarmee neemt de behoefte aan recreatievoorzieningen verder toe.
- NBTC verwacht tussen 2023 – 2035 groeiend toerisme in Drenthe van 7%.

Bijlage 2

Voorbeelden gebiedsstrategie vrijtijdseconomie

Ruhrgebied

- In Nederland is **LeisureLands** een voorbeeld waar een semipublieke organisatie (LeisureLands) samen met ondernemers nieuwe bezoekmotieven realiseert, zoals bij Busloo en Veluwe aan Zee.
- **Stad Den Helder** maakt een enorme stedelijke ontwikkeling door. De publieke ontwikkelaar Zeestad geeft hier uitvoering aan.
- **Barcelona** dat met het gezicht naar het water is gekeerd en met de Sacrada de Familia een icoon van wereldformaat heeft,
- **Bilbao** dat met de komst van het **Guggenheim** en forse investeringen in de openbare ruimte 'een reason to visit' is geworden.
- Het **Ruhrgebied** waar men de voormalige mijnen nieuwe belevingswaarde gaf.

A man and a woman are sitting at a table outdoors, smiling and clinking their beer glasses. The man is wearing a light blue shirt and the woman is wearing a dark green shirt. They are both holding glasses of beer. A bottle of beer is on the table in front of them. The background is slightly blurred, showing some greenery and outdoor furniture.

Bijlage 3

Wat zijn leisure leefstijlen?

In de vrijetijdssector wordt vaak gewerkt met zogeheten leisure leefstijlen om doelgroepen beter te begrijpen. Deze leefstijlen zijn ontwikkeld op basis van uitgebreid onderzoek naar hoe mensen hun vrije tijd besteden, wat hen drijft en welke beleving zij zoeken. In Nederland is de Leefstijlvinder met het BSR-model de meest gebruikte methode.

De leefstijlen geven inzicht in voorkeuren: van rustzoekers tot actieve doeners, van natuurliefhebbers tot cultuurgenieters. Zo kan een gebied of aanbod beter worden afgestemd op de behoeften van specifieke bezoekersgroepen. In deze kanskaart koppelen we daarom per kansrijke plek één of meerdere passende leefstijlen als richtinggevend denkkader.

Samenvatting van de zeven leefstijlen:

1. Avontuurzoekers: Ruimdenkende reizigers op zoek naar een unieke en pure beleving
2. Inzichtzoekers: Zelfstandige bezoekers met interesse in cultuur en diepgang
3. Harmoniezoekers: Groeps- en familiemensen met oog voor een gemoedelijke sfeer
4. Plezierzoekers: Vrolijke levensgenieters die wel houden van een gezellig feestje
5. Rustzoekers: Rustminnende recreanten met oog voor eenvoud en het herkenbare
6. Stijlzoekers: Ambitieuze genieters met voorkeur voor luxe en comfort
7. Verbindingszoekers: Sociaal betrokken mensen die graag genieten van de natuur

Tot slot

Deze kansenskaart laat zien hoe Noord-Drenthe en omgeving unieke bouwstenen in handen hebben voor vernieuwende, toekomstbestendige toeristisch-recreatieve ontwikkelingen. De gepresenteerde denkrichtingen zijn geen blauwdrukken of eindoplossingen, maar uitnodigingen om samen te bouwen aan krachtige allianties tussen ondernemers, overheden en investeerders. Wie nu aanhaakt, draagt bij aan de brede welvaart van de regio én aan onderscheidende kwaliteit voor de toekomst.

Aansluiten of doorpraten?

Neem contact op met de accountmanager recreatie en toerisme van de gemeente Noordenveld, Tynaarlo of Aa en Hunze.

Colofon

Deze kansenkaart is tot stand gekomen op basis van bureauonderzoek, brainstormsessies met experts op het gebied van toerisme, ondernemerschap en marketing en met ambtenaren uit Drenthe en Groningen. Daarnaast zijn vijf interviews gehouden met Cees Bijl (o.a. voorzitter stichting De Hondsrug UNESCO Global Geopark), Hans Haerkens (oud-bestuurder Gastvrij Nederland, Nationale Raad toerisme, recreatie, horeca en vrije tijd en NVO-NCW Noord en voorzitter Overlegorgaan Drents-Friese Grensstreek), Herman Beerda (o.a. Dagelijks bestuurslid Waterschap Noorderzijlvest), Theo Spek (hoogleraar Landschapsgeschiedenis) en Jonas van Dorp en Meiltje de Groot (directie Groningen Airport Eelde). In deze fase is bewust gekozen voor gesprekken met een beperkte groep deskundigen. Verdere verdieping en verbreding met een grotere groep betrokkenen volgt in de vervolgstappen van het proces.

Het is anderen toegestaan om (delen van) de kansenkaart te kopiëren, distribueren, vertonen, op te voeren zolang Recreatieschap Drenthe als eigenaar van het werk wordt vermeld en het werk niet commercieel wordt gebruikt.

In samenwerking met: gemeenten Tynaarlo, Noordenveld en Aa & Hunze, provincie Drenthe en Recreatieschap Drenthe

Opdrachtgever

Recreatieschap Drenthe

Tekst

Deze kansenkaart is opgesteld onder begeleiding van Merlijn Pietersma Advies | www.merlijnpietersma.nl

Fotografie

Marketing Drenthe, Marketing Groningen, René Philips, Chris König, Chris Dunnink, Stella Dekker, Gijs Versteeg, Anke Theunissen, Recreatieschap Drenthe, Pixabay, Freepik, Hondsrug Drenthe

Vormgeving

Mariëlle Nederhoed | MN Grafisch Ontwerp